

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség	
Helyben:		Vidékre:		Kutasi Imre		Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona	kiadó s laptulajdonos	Kiadóhivatal	Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)	Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "				
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "				
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "				

Utazók.

— junius 30.

Budapesten egy olyan mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy egy a magyar ipar érdekében s annak hathatós védelmére Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter által tervezett s a törvényhozás által kétségtelenül helyesnek tartott reformot késleltessen. Az ipartörvénynek, különösen pedig 50 §-ának módosításáról van szó, miáltal minden kereskedelmi utazónak meg lesz tiltva, hogy magánfogyasztóknál megrendeléseket gyűjtsön.

A budapesti kereskedők és iparosok vagy jobban mondva egy csekély töredékük a reform ellen állást foglalt, küldött-séget menesztett a kérvényt intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. Azt akarják, hogy a törvény majd a csak 5—10 év múlva lépjen életbe, mert a magyar ipar még nem elég erős, hogy a magánmegrendelések gyűjtése nélkül ellehessen.

Itt önkénytelenül felmerül a kérdés, vajjon a törvény halogatása vagy azonnal való életbeléptetése van-e a hazai ipar érdekében s e kérdésre önmagától kínálkozik a válasz, hogy ezt a törvényt már évtizedek előtt kellett volna hozni és hogy a magyar ipar e törvényes rendelkezés nélkül egyáltalán nem boldogulhat.

Különböztessük meg a fogalmakat. A fővárosi nagykereskedők és iparosok azt kívánják, hogy utazóink ezentúl is gyűjthessenek megrendeléseket magánosoknál telephelyükön kívül. Miután Ausztriával közös vámterületet képezünk, teljesen kizártnak kell tartanunk, hogy az osztrák kereskedelmi utazókat más elbáránsban részesítsük, mint a hazaiakat, következésképp az osztrák utazókat is szabadlenne közvetlenül a fogyasztóknál megrendeléseket gyűjteni. De hisz' éppen ezek ellen az utazók ellen kell megvédeni a hazai ipart. Bécsben s egyáltalán Ausztriában vannak kereskedők és iparosok, kik Magyarországot évről-évre beutaztatják, megrendeléseket gyűjtenek s teljesítenek s a hazai iparnak hatalmas versenyt teremtenek a hazai fogyasztónál. Ezt a versenyt le kell ráznunk a nyakunkról s az e verseny ellen való védelemből készül a törvény.

A magyar detailutazónak lehetetlené lesz téve, hogy közvetlenül a fogyasztónál gyűjtsön megrendeléseket s adjon el árukat, ugy ugyanez történik az osztrákkal is és e cél előtt meg kell hajolnia a magyar iparosok és kereskedők említett kis töredékének is, mely e törvény alatt szintén szenvedni fog ugyan, de nem annyit mint az osztrák ipar, a magyar vidéki iparosokat pedig erősíti, nekik nagy megkönnyebbülést szerez és megizmosodásukat

lehetősései teszi Hegedüs ere formja.

A fővárosi iparosoknak nem szabad azt gondolniok, hogy ők monopolizálják a magyar ipart s egyedül az ő zsebükben van a magyar kereskedelem. A vidék ezer szer nagyobb s ezerszer inkább rá van szorulva e hathatós védelemre és a főváros környékén kívül is van még Magyarország.

Csak azért károsodjék Magyarország egész vidéki ipara, hogy egy marok budapesti és egy sereg osztrák iparosnak és nagykereskedőnek könnyebbé legyen téve az élet és a jó mód. A temesvári szabónak, debreczeni, kassai csizmadianak stb nincs ugyanaz a joga a gondoskodásához, mint a fővárosi iparosnak?

Edeig a vidéki jobb fogyasztó szükségletének tulnyomó részét Bécsben, egy csekély, sőt legcsekélyebb részét Budapesten rendelte meg; a vidéki ipar számára megmaradt a fogyasztó közönségnek gyöngébb fizetésre képtelenebb része.

Az iparcikknek ezt a tulnyomón Bécsben megrendelt részét a magyar ipar számára menti meg a törvény s ezért a magyar iparosoknak s iparüzőknek mindenképpen azon kell lenni, hogy Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternek ez az iparvédő javaslata minél előbb véleménynyé váljék.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

MINEK BESZÉLTEK?

Minek beszéltek jó barátról,
Minek beszéltek énnekem?
Oh, én immár a jó barátok
Minden fajtáját ismerem!
A hajdan tiszta barátságából
Divatos ékszer lett ma már,
Miből több is van kellelénél,
De érze, köve mind csak — ál.

Pohár mellett, vig dáridókban
Van ám barát, hogy több se kell!
Örömben, jóban osztakoznak,
Mellőled egyik sem megy el;
De jó szerencséd hogyha fordult,
S a bánat árnya rád szakad:
Ott hagynak, mint a sárga erdőt,
Szokták őszszel a madarak.

Nem is esodálom, hü barátot
Hogy oly nehéz gond lenni ma:
Hisz hü barátnak a baráttal
Meg kell a szívét osztania;
S szívéből részt még másnak adni
Embernek kedve hogy, lehet?
Mikor épp ebben oly szegények,
Oly szánandók az emberek!

Csak én valék oly jó bolond, ki
Vakon osztám meg nagy szívem,
Mit sem törődve, hogy cseréjét

Nem adja vissza senki sem.
De most már vége mindörökre,
Többé bolond már nem leszek:
Elzárom jól és féltve őrzöm
Szegény maradék szívemet.

Mi más keblében semmit érő,
Főlöleges kis husdarab:
Am az enyémben mindeneknél,
Drágább e szív és az marad:
Nélküle, álmos, lágy közönynyel,
Belőlem is báb lenne itt.
Leiketlen báb, kit semmi sem bánt,
S öröme semmi sem hevít.

Nekem pedig, közönybe éve,
Rövid perczig sem kell e lét!
Szív kell nekem: érezni vele,
Ha nem gyönyört, hát szenvedést!
Szív kell nekem még ott is, hol majd
Rög leszek, mint a többi rög:
Siromban is had gyűlölhessem,
A kiknek nem volt itt szívök!

Jakab Ödön.

Az arlesi leány.

— Elbeszélés. —

Irta: Daudet Alphonse.

Ha az ember a malomból beakar menni a faluba, takaros tanya mellett egy szilfáson kell keresztül megnie. Igazi provenzei parasztházak szabálytalan homlokzatával, a pajta tetején szélforgóval, a padlásról lelógó széna

kévéivel és a kévék felhuzására szolgáló csigákkal.

Mi tetszett oly különösen nekem e házban? Ha csak néha napján nyitódó kapuja előtt elmentem, miért dobbant meg a szívem Magam se tudtam volna megmondani az okát de valahányszor láttam, különös borongós érzés fogott el.

Valóságos titkos ház volt. Ha az ember arra járt még a kutyák se vakkantottak rá a tyukok háborítlanul kapargáltak a ház előtt és belülről a világért se hallatszott volna egy hang ki.

Semmi, még az őszvér csepenyűjének csilingelése sem.

Ha az ablakon nem lehetek volna örökösön hófehér függönyök, meg a kéményből nem szállongott volna kékes füst, azt hitette volna ez ember, hogy egy lélek sincsen benne.

Tegnap delet harangoztak, [hogy a faluból hazafelé menőben voltam.

Az égetőn tűző nap a szilfák árnyékabakergetett, szorossan a tanya kerítése mellé.

A ház előtt szekér állott, melyre mogorva legények szénát raktak.

A kapu nyitva. A mint elmentem mellette és bepillantottam az udvarra, egy őszszakállu aggastyánt láttam viseltes kabátban, meglehetősen elnyűtt nadrágban, amint egy kőlapon őt, fejét tenyerébe hajtva. A mint megálltam a legények egyike halkán odaszólt hozzám: — Pszt! csöndesen uram. — így van már a fia szerencsétlensége óta.

Ebben o pillanatban gyászruhás asszony

Jaj a legyőzötteknek.

— A háború vége. —

E század legérdekesebb harcza az angol-bur háború. Egy maroknyi nemzet élet-halálra küzd Európa leghatalmasabb államával Angliával. Szomorú napok borulnak Traszwal hegyes vidékeire. A burok megkísérelték hogy a béke létrejőjön, de eredménytelenül. Európában az uralkodók, a kormányok elzárkóztak előle. Még csak a közvélemény sem változott meg. Mintha kihalt volna a népek szívéből a szabadságért hazuló burnemzettség iránt való lelkesedése. A Bismark alapította hármass szövetség, mely a fegyveres békét teremtette meg, nem meri fel emelni szavát az angol hatalmasság ellen; nem interve niál; Egész Európa hallgatag 10 milliónyi seregével!

Minek tudhatjuk be ezt? Nem másnak, mint az egyenlenségnek, mely az európai államok közt uralkodik. Ha a összetartás meg lett volna az európai államok között, úgy a burok követése hihetőleg nem járt volna itt eredménytelenül.

A burok Európában nem találtak közbenjáróra, egyedüli reményük a szabad Amerika volt. Biztosra vették, hogy itt kérésük nem talál süket fülekre. Ha Mac Kinley nem volna hajlandó a közbenjáró szerepre, úgy majd kényszeríteni fogja őt erre az amerikai közhangulat, mely a burok mellett mindig tüntetőleg lépett fel.

Reménykedtek is a burok. És méltán! Hisz vagy 80 amerikai város polgármesterétől meghívást kaptak, hogy keressék fel városukat. Ily előzmények után méltán számíthatnak arra, hogy utak Amerikában szerencsésen fog vágódni. De bizony hiába való volt minden remény!

Minden reményünk meghiusult. Az egyesült amerikai államok elnöke. M a c K i n l e y nem volt hajlandó a közbenjáró sze-

lépett be a kapun, kezénel vezetve egy kis fiucsokát. Mindkettőjükönél aranyos kötésű imakönyv.

Az asszony meg a kis gyerek miseről jönnek most, folytatta a legény, Napról-napra eljárának azóta, hogy a fiuk megölte magát! Oh uram, micsoda csapás volt az! Az öreg azóta fiának ruháit hordja és a világot se lehetne rábeszélni, hogy másokat vegyen magára. Gyí te Ráró! A szekér megindult és én megkértem a kocsiszt, hadd üljek melléje és hogy mondaná el a megindító históriát.

Jannak hitták, derék, huszéves legény becsületes képű, egyre elpiruló arcával akár csak egy leányzón Mivel hogy nagyon csinos gyerek volt, bomlottak utóá mind a menyecs kék, meg a leányok, de ő csak mindig eggyel törődött; egy kis arlesi leánynyal a kit egyszer Arlesben látott meg a bika vadban.

Odahaza nem valami jó szemmel nézték a dolgot, mert a lány kikapós hírében állott, a szüleje nem is erre a vidékre való volt. De Jean nem törődött senkivel és semmivel és nem egyszer mondogatta:

— Ha az a leány nem lesz az enyém, az a halálom.

Mit voltak mit tenni, kénytelen-kelletlen belenyugodtak es megállapodtak, hogy a fiatalokat aratás után összeesketik.

Egyik vasárnap estén éppen vége vala a vacsorának, mely beillett volna akár nászvacsorának is; a menyasszony nem volt ugyan ott de minden pohár bort az ő egészségére itták m-kor egyszerre betaszítják a kaput és egy ember reszkető hangon kéri felre az öreg

repre. Így végképen meghiusult a burok minden reménysége!

Van victis! Jaj nekik a legyőzötteknek!

Megkondultak már a halálhrangok fejeik fölött!

Cranje már okkupálva van, most a másik államra kerül a sor, melynek határain az angolok félelmetes tulerejével lehetetlen szem beszállniok!

Bonyolult a helyzetük. Ide—oda hátrálnak alkalmas pontot keresve, hol egy utolsó kétségbeesett élet—halál harcban még—egyszer szembeszálljanak a zsarnok Angliával.

Egyedül testükre s lelkükre vannak hagyatva; a hatalmas Angliával senki se mer kikezdeni, de nem is akar. A burok elnöke az öreg Krüger—Istenbe vetett bizalomra intve katonáit a végső ellentállásra készül, s reménykedik. De nem lehet változtatni a természet törvényén, az erősebb le fogja győzni a gyöngébbet.

A dicső magasztos harc, melyben egy maroknyi szabadságért szomjazó nemzet küzdött élet—halálra egy zsarnok ellen, — kitörölhetetlen betűkkel leszen a vitágtörténelem lapjaiba bevésve, tanítva az utókor, hogy a szabadságért, függetlenségért utolsó csepp vérünket is fel kell áldoznunk.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

junius 1.

E mondás már szálló igévé nőtte ki magát, de sajnos, többször látjuk lenyomatva és hangoztatva, mint gyakorlatilag követve.

Ezen sorokkal egy irányban óhajtanám az érdeklődést felhívni, nem csak közgazdasági de közegészségügyi tekintetben is fontos.

Ha a napilapok hirdetései rovatait tekintjük a kevésbé érdeklődőknek is feltűnik az a

Estéve gazdát, hogy négyszemközt szólhasson vele.

Esteve gazda fölkel és kiment a ház elé. Bályám uram, kezdte az ember, kigyelmed egy olyannal akarja összeházasítani a fiát, aki két évig szerettem volt. Hogy igazat mondok, itt vannak rábizonyosságul a levelei. A szülei mind tudtak és már egy volt, hogy feleségül veszem, mikor kigyelmed fia kezdte a szelet csapni néki és azóta sem ők, sem a leány nem akarnak rólam hallani. Én mindazonáltal úgy döndölöm, hogy azok után nem lehet a más felesége.

— Jól van, jó, szólt Estéve gazda, átfutván a leveleket; jöjjön be is igyék velünk egy pohár muskólyt.

— Köszönöm, de nagyobb a bánatom a szomjuságomnál, mondá az ember és elment.

Az apa arcán egy csöpp változás sem volt látható, ahogy visszament övéi közzé és és a vacsora nagy vidáman befejeződött. Ezen az estén, Estéve gazda meg a fia; együttment hazulról. Sokáig oda voltak. Ahogy haza tértek az asszony még virasztott, Anyjuk szólt a gazda, odavezetvén hozzá a fiát vigasztald meg, nagyon boldogtalan

Jan nem beszélt többet azután az arlesi leányról de még mindig szerette, talán még jobban most, hogy másnak a karjaiban lelte. De a büszkesége nem engedte, hogy elárulja és ez kergette a szegény fiut a halálba is. Sokszor egész napokon át mozdulatlanul ült egy kuczkóban, sokszor meg ugye lfgotta a keserűség, hogy tiz ember munkáját egymaga végezte. Alkonyatkor elindult az arlesi uton és odáig elment, hogy már a város karsu ter-

sok hirdetés, mely külföldön és főleg Ausztriában készíttet gyógy és szépitőszerek ajánlatait — néha a jó ízlést és illemt sértő kitételekkel — foglalja magában.

Közönségünk nem is képzei, mily silány dolgokat vesz így — szép borítékba burkolva — melyek vagy ártalmas szerekből vannak összetéve és így egészségünkre kártékonyak, vagy ártalmatlan kotyvalékok, melyeknek értéke jóformán semmi, de a melyekért százezrekre menő keserves munkával szerzett pénz vándorol ki a külföldi gyárosok zsebébe, kik a „mundus vult a deczipi ergo decipiatur“ elve mellett nevetik a mi hiszékeny és könnyen csalható népünket.

Évtizedeken át hirdettek egy finom port mely minden betegség ellen gyógyító hatással bírt, míg a végén kiszült hogy a drága pénzért árult por — finom lencseliszt volt.

Ujabbán divatba jöttek az erősítő huskésztmények. Egyikről Berlinben kisütötték, hogy egy 80 kr. áru csomag tápértéke egyenlő egy friss lágy tojás tápláló erejével.

Temérdek pénz vándorol külföldre a szépitő és illatosító szerekért. A szépitőszerek meg szépitik szépeinket — a tükör előtt — kik azonban ezáltal egy szem előtt elvesztik azon tiszteletet is, melylyel mint szép nem az erő nem előtt bírnak. Az illatosító szerek nélkül a mi nőink bátran ellhetnének.

Orvcsaink és főleg vegyészaink hazafias kötelességet teljesítenének, ha felvigosítanák közönségünket a külföldi u. n. specialis gyógy és szépitőszerek ártalmasságáról és értéktelenségéről; így talán lehetne ezen a téren is a hazai iparnak szolgálatot tenni.

Megleczkétetett aszfaltbetyár.

jun. 1.

Nagyvárad egyik népes utcája épületes botránynak volt a színhelye tegnap déltájban.

nyai feltűnedezték a homályban, aztán meg vissza fordult és soha tovább nem ment.

Mikor a szülei így buslakodni látták és látták, hogy mint emésztődik napról napra, nem tudták mitevők legyenek. Valami szerencsétlenségtől tartottak. Az anyja egyszer az ebédnél, könyveborult szammal szólit hozzá:

— Jan, ha éppen akarod azok utána is vedd el, nem szólunk ellene. Az öreg Estéve gazda tenyerébe hajtotta piruló arcát.

Jan nemet bólintott a fejével és kiment a szobából.

Ettől a naptól kezdve egészen megváltozott.

Hogy szülei ne bánkódjanak miatta, tetetett jó kedvvel járt-kelt a házban. Eljárogatott a tánczolók közé is vasárnap délutankint.

Az apa ugy vélekedett, hogy megvigasztalódott, de az anyjának nem tetszett a dolog sehogyse és még jobban meg megvigyázta fiának minden tettét, mint azelőtt. Jan a se-lye ahernyónak szánt szoba mellettes hamrában halt; az anyja is oda vitette az ágyát, mert hát megeshetik, hogy éjjel kell majd a hernyócskákknak friss eperlevelet adni.

Elérkezett szent Elegiusnak, a község védszentjének ünnepe; Mindenki talpon volt, a tanyán és ujjongott és mulatott, mert nem sajnálják a jó fűszeres bort a cselódségtől sem.

Aztán a rakéták, meg az örömtűzek a szérükön, a szines lámpácskák a szilfák lombjai közt. — Eljen szent Elegius! A „kicsike“ elégette az uj kabátját, Jan maga is olyan jó kedvben volt, hogy édes anyját is meg akarta tánczoltatni, amin a derék asszony

Egy elegáns, fiatal hölgy igyekezett az utcán hazafelé. Utjában lépésről-lépésre követte egy kissé öregedő ur, aki pajzánul mosolygott a bajusza alatt, közbe pedig megjegyzéseket röptetett a hölgy felé, meg lehetőséget sértő megjegyzéseket. Az urnő észrevette az inzultust a pirulva, szégyenkezve sietni kezdett. A derék lovag mindenütt nyomában, pillanatra sem változtatva meg az ostrom modorát, sőt később annyira ragadta fiatalos heve, hogy a bájos ismeretlenek fölajánlotta a szívét, és a szerelmét, ott a nyílt utca során.

Az uriaszony végre is megállott egy nagy szürke ház kapuja előtt, s erélyesen kifakadt:

— Hagyjon el!

A kopaszodó lovag igen kedvesnek találta a helyzetet. — Megsodorta a bajuszát és szeretetreméltóan mosolygott az üldözött felé:

— Bocsássa meg ezukros, hogy nagyon szeretem.

A fiatal asszony keserű könnyekben tört ki:

— Takarodjék. mert összeterőm!

A gentlamannek ideje se volt a riposztira az önértében mélyen sértett hölgy dícséretes bátorsággal vágott végig rajta ernyőjével. És egymásután több heves ütleg is következett, úgy, hogy a szép fehér ernyő pozdorjává törött, a kellemetlen ur pedig az utca zajos tröme közben káromkodva lépett odább.

Tréfából elvesztette a szemvilágát.

— Saját tudósítónktól. —

jun. 1.

Megdöbbenő szerencsétlenségről értesülünk H.-Szoboszlóról, melynek áldozata egy ép, és egészséges fiatal ember ki éppen az ideai sorozáson vettek be katonának a házárak között. A szerencsétlenség szereplői

úgy elélrezenyült, hogy örömkönyvek gyűltek a szemébe.

Ejfélikor elszenderedett a ház.

Mindenki elalmosodott a mulatozástól, csak Jan nem hunyta be szemét. A „kicsike“ beszélté később el, hogy az egész éjszakán át sirt. Oh uram az szörnyű volt.

Másnap hajnalban, még alig pitymalott, az anyja valakit lát, hogy a szobán hirtelen átmegegy. Egyszerre valami sejtélem kapja meg.

— Jan, te vagy?

— Jan nem felelt, már tul volt a küszöbön.

— Jan hová mégy?

A pajtának ment; az anyja utánna.

— Fiam, az Isten szerelmére . . .

Az beteszi maga után az ajtót és ratolja a reteszt. — Jan, egyetlen fiacskám, anyád kérdez, mért nem szólsz? Mit csinálsz oda beenn?

Csak annyit mondot még:

— Nagyon szeretem, nem birom tovább.

Oh micsoda gyöngye a mi szívünk, hogy még a szerelem bánatát sem tudja elviselni!

Ezen a reggelen azon törték a fejüket, a falu népei, ki az, a ki úgy kiabált ott beenn az Estéve gazdá portáján.

Az édes anyja volt, a ki egy szál ingben ott állt a harmattól és vértől nedves köpadnál és siratta egyetlen, immár halt gyermekét . . .

for. Róma Béla.

Tóth Kálmán fiatal szoboszlói gazdaember és Árva Sándor csész. Tóth Kálmán kint dolgozott a mezőn többed magával, mikor valahonnan odakerült Árva Sándor mezei csész. A fiatal ember beszélgetni kezdett árva Sándorral, kinek a vállán ócska puska lógott.

— Sándor bácsi minek jár ezzel a rossz puskával, hiszen még a kalapot sem tudá keresztül lönni.

A csészben feltámadt a katona virtus.

— Nem? Tudo-e ócsém, hogy én katona voltam?

— No hát próbáljuk meg — válaszolt Tóth Kálmán.

A kalapot feltették egy rudra. Tóth Kálmán pedig nem messze onnan a földre kuporodott, Árva Sándort azonban nem figyelmeztette, hanem célzott és lött.

A puska eldőrdült, nem a kalapot furta keresztül, hanem Tóth Kálmán szeméit sértelte meg. A bámuló nép orvosért szaladt, a ki úgy nyilatkozott, hogy a tréfa alighanem örök éjt borít Tóth Kálmán szeméire. Mert annyi eddig is bizonyos, hogy egyik szemévilágát már elvesztette.

Kiből lesz a jó katona.

— Saját tudósítónktól. —

máj. 31.

E hónap 22-dikén történt, hogy Weisz Salamon fiatal irodatiszt a Szerezen utca 7. számú házában levő lakásán mellbelötte magát. Ez az esemény annak idején meg volt írva az újságokban is. Ezzel kapcsolatban most honvédtiszt körökben érdekes epizódról beszélgetnek.

Az öngyilkos kísérletet megelőző napon Weisz frakkoson beállított a budapesti honvédség egyik előkelő nevű és közszeretettben álló törzstisztjéhez és bemutatkozott neki.

— Én azért jöttem méltóságodhoz — így szölt miután megmondta a nevét — hogy kegyes ajánlatát kérjem a holnap tartandó egy éves önkéntességre jogosító vizsga bizottságához, mert ha én azon a vizsgán megbukom, becsületszavamra mondom, agyonlövöm magamat.

A törzstiszt meglepetve hallgatta a fiatal ember fenyegetődzését.

— De hát miért jön éppen hozzám ezt bejelenteni? — kérdezte tőle.

— En posztókereskedésben voltam alkalmazva — folytta a fiatal ember — mely szállított a honvédségnek is. Akkor méltósággal gyakran volt dolgom.

A jószívű törzstiszt megnyugta a kétségbeesett fiatal embert, hogy majd közbenjár ügyében és ajánlani fogja. Ugy is tett. Segéd tisztjét azonnal elküldte a vizsgálobizottság egyik tagjához, kivel jó viszonyban van és figyelembe ajánlotta Weisz Salamont.

Harmadnapra nagy megdöbbenéssel olvasta az újságban, hogy az ő pártfogoltja öngyilkos kísérletet követett el.

— Hidd el, — mesélte a törzstiszt egyik jó barátjának — sem én, sem feleségem napokig nem tudtunk aludni, annyira sajnáltuk azt a szegény, szerencsétlen fiatal embert, Pedig olyanokból lesznek a jó katonák, kik életük árán is beváltják becsületszavukat, mint ahogy ez a legény tette.

Weisz Salamon különben már jobban érzi magát és meg fog gyógyulni.

N A P I R E K.

Pártoljuk a hazai ipart!

Örvendetes dolog, hogy a hazai ipar napról-napra nagyobb tért kezd hódítani, ezt bizonyítja Veréb István, debreczeni műlaktos saját találmányu sugár permetezőjének a Biharvármegyei Gazdasági Egyesület által Nagy-Váradon rendezett szőlő-permetező és szőlő-művelési kellékek versenyén a rany éremmel kitüntetés. Ime, a legujabb argumentum, hogy jobbat és olcsóbbat tudunk produkálni a külföldi gyártmányoknál, melyekre eddig könnyelmű vakossággal milliókat dobáltunk, magunkat szinte akarattal koldusabbá téve. Pártolásban részesítsük tehát Veréb István sugár permetezőjét is, nemcsak mint hazai gyártmányt, hanem a mely olcsóbb és jobb is a haszontalan drága külföldinél, melynek minden tekintetben magasan felette áll, mit fényesen hirdet a verseny arany éreme, melylyel kitüntetés nyert és a hazai iparnak újabb dicsőséget szerzett örömkönte.

— A magyarok sorsa Romániában. Rendkívül mostoha a magyarok sorsa Oláhországban: mint nálunk a vályogvető cigányok, oly szemtelenül nézik ott le a magyar munkásokat. Megvetik, sőt üldözik őket, mint a bevándorolt zsidókat. A bennszülöttek egyetlen téren sem engedik, hogy hazánk fiait érvényesüljenek, a ki pedig valamire vergődik: Kirabolják, felgyűjtják, ha pedig lóra tesz szert és fuvarozni próbál, lemetszik orvul a ló fülét, farkát s a szegény székely örül, ha legalább lova bórét megmentheti s ez okból kénytelen mindennapi kenyere megkeresésének előmozdítóját: lovát leütetni. Magyar ember sérelmeire a román bíróságoknál nincs jog és igazság s a magyarok csalódva, rongyosan koldulva térnek vissza. Hajh és még az oláhok kürtölik, hogy mi a magyar országi románoknak elnyomó zsarnokai vagyunk!

— Presbyteri gyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház 1900. évi június 2-ik napján Szombaton, délelőtt 10 órakor az egy tanácstermében Presbyteri gyűlést tart Kiss Áron ev. ref. püspök elnöklété alatt. Tárgysorozat: 1. Jelentés arról hogy a f. évi április 29-én tartott gyűlés jegyzőkönyve május hó 2-án hitelesített. 2. Jelentés Gombos Ferecz presbyter elhunytáról. 3. Dávidházy János esperes f. évi 364. sz. levele az egyházmegye f. évi márczius 23-án tartott kösgyűlése jegyzőkönyvének megküldéséről. 4. Dávidházy János esperes ur f. évi 374. sz. levele melynek kapcsán Juhász Jolán tanítónő igazolványa és Szabó Vilma tanítónő oklevele megküldetett. 5. Dávidházy János esperes ur f. évi 409. sz. levele, melynek kapcsán a consensus Komlóssi Imre, Szabó László és Papp Ignác helyettes fanitók alkalmazásához megküldetett. 6. A nagyméltósága vallás- és közoktatásügyi miniszter ur leirata az elemi iskolák tulsufoltóságának megszüntetése iránt. 7. A városi tanács 1899. évi 13,719. sz. végzése a Vecsey Bruckner-főle majorsági földből utcáknak megvett rész áruak kiutalványozása tárgyában. 8. A városi tanács f. évi 1785. sz. átirata, melynek kapcsán a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek az ispotalyi telek rendezése tárgyában 32/1431 1900. sz. határozata megküldetett. 9. A főjegyző jelentése az 1899. évi 844. sz. P. végzés folytán a Szikszay-Gáll tanító szor-

galomdijra vonatkozó alapítólevél feltételeiről és az alapítványi ösztöndíj kiosztása módjáról. 10. Az iskolaszék f. évi 431. sz. végzése a Debreczeni Első Takarékpénztár 100 korona adománya tárgyában. 11. Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 388. sz. végzése az Alföldi Takarékpénztár 20 korona, a Kölcsönös-Segélyező-Egyesület 50 korona, a Takaré- és Hitelintézet 10 korona, a Debreczeni Első Takarékpénztár 160 korona, az István-gőzmalom 40 korona adománya tárgyában. 12. Az egyházi ügyvéd jelentése Vecsey-Bruckner-féle majorsági földek házhelyekké felosztásának telegkönyvezéséről. 13. Az egyházi ügyvéd jelentése néhai Szilágyi Ferencz és neje Horváth Zsuzsanna hagyományáról és ennek befizetéséről. 14. Az egyházi ügyvéd jelentése a Papp-Zágonyi alapítványhoz tartozó egyik ingatlan tulajdonjogának bekebelezésénél előfordult feltelesség elosztásáról. 15. Az egyházi ügyvéd jelentése az Almási Sándor-féle hagyatéki ügyben. 16. Az egyházi ügyvéd jelentése id. Keresztesi Mihályné Szabó Erzsébet hagyománya tárgyában. 17. A gazdasági bizottság f. évi 553. sz. végzése a telephon vastartóinak egyházunk némely házára alkalmazása tárgyában. 18. Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 386. sz. végzése a temetkezési pénztár állásáról adott számadás tárgyában. 19. Az árvaügyi bizottság f. évi 354. 369. sz. végzése Halász Sándor volt városi hajdu elleni követelésre vonatkozó könyvelés tárgyában. 20. Budai Luiza helybeli lakos kérvénye havonkénti segélyezés iránt.

— **Megvan az ártézi víz!** Az Egészségügyi mérnöki osztály Farkas Kálmán, műszaki tanácsos, felügyelete alatt a Könlösgát 800 holdas városi területén próbából 4 hét alatt 2 ártézi kutat furatott légnymású szivattyuberendezéssel. Mindkét kut 162 méter mély és egyenként szivattyuzva 24 órán át 1857 köbméter vizet ad, míg együttszivattyuzással 1296-ot. A víz — mint azt ma d. u. Aczél Géza, városi főmérnök, megbívása folytán a helyszínen tapasztaltuk — teljesen jó, lágy s oly tiszta, mintha hegyi patakából zuhogna. Az egész városnak vezetői csöveken át naponként 4000 köbméterre volna szüksége, tehát 8 kut teljesen elegendő lenne 35 méterről leendő szivattyuzással s ezt a hiányzó 6 kutat a 800 holdnyi területen nagyon könnyen lehetne eszközölni, ha Debreczen város közönsége nem zárkoznák el a városi tanács azon nemes óhajta elől, hogy városunk minden tekintetben a modernek közé sorakozék. Az ártézi víz megvan! Csupán a közönség, különösen a házi gazdák akaratától függ, hogy vezetőkek által a városban is érvényesülhessen, mely körülmény minden tekintetben sok haszonnal járna nem egy tekintetben maradásággal vádolt városunkra nézve.

— **A városházáról.** Ma reggel a városháza nagy tanács termében rendes tanácsülés volt, melyen több folyó ügy elintézése mellett a városi tűzoltó egyesület márczius hónapban tartott közgyűlésének ama határozatát is jóvá hagyta a tanács, mely szerint főparancsnok újra Szikszay Gyula, főparancsnok helyettes, laktanya parancsnok és gyakorló mester Puplich Ernő lett. Majd a légszeszműnek házi kezelésbe tett átvételére vonatkozó belügyminiszeri jóváhagyást tárgyalta a tanács, megbiz-

ván az ezt érdeklő szabályrendelet elkészítésével Komlóssy Arthur főjegyző elnökelete alatt egy szűkebb körű bizottságot, melynek tagjai lettek: Körner Adolf, Oláh Károly tanácsnokok, Aczél Géza főmérnök és Varga Károly aljegyző.

— **A közvilágítás** ügyében kiküldött kir. bizottság a városháza nagy tanács termében a jövő hó 2-án ülést tart.

— **Csokonai munkái.** Enlítettük és nem rég méltattuk Dr. Boldizsár Kálmán r. kapitány amaz indítványát, hogy a Csokonai Kör hivatásához illően adja ki Csokonai összes műveit s olesó áron terjeszse a nép között. A nagyon szép és rég óhajtott indítványt dr. Boldizsár tegnap irásba is beadta a Csokonai Kör elnökségéhez s holnap számunkban mi is közölni fogjuk. Együttal előjegyzésbe is vesszük az ügyet s meg fogjuk koronként sürgetni, hogy a XX-dik század adja meg a költőnek azt, a mivel a XIX-ik adés maradt.

— **Szabadságon.** Debreczeni Jenő városi gépészmérnök ma hosszabb szabadságidőre elutazott. Szabadságideje alatt a külföld nagyobb városaiba tanulmányi kirándulásokat tesz. Az első külföldi város, hol megállapodik, Páris lesz.

— **Örült a polgármesternél.** Tegnap délelőtt Pokol Harangi Géza piktor segéd bement a polgármester ur lakására és ott nagy zenekört csinált. Erővel be akart menni s olyan skandalumot csapott, a milyen csak tőle telt. Mikor onnan lekergették a cselédek, Dr. Szalayné urnót a ki éppen kint volt kezdte insultálni, úgy hogy végre is rendőrt hívtak, a ki bekísérte őt a rendőrségre. Először ittassnak gondolták, de aztán észrevették, hogy örült. Beszállították a közkórház megfigyelő osztályába.

— **Építő iparosok kongresszusa,** Junius hó 3 és 4-én folyik le Budapesten az építő iparosok országos kongresszusa, melyen több fontos tárgy kerül megvitatásra. Előadókként az ország összes nagyobb városaiból jelentkeztek előadók, kiknek sorából Debreczen és Nagyvárad hiányzanak csupán.

— **Az első emigráns.** Debreczeni ember volt Koszta Márton, az első magyar emigráns. Május 16-án 1850-ben, lépett partra Amerikában. Ezt a napot most az ötven éves évfordulón megünnepelte a new-yorki magyar republikánus klub. Koszta a magyar menekülőkkel Törökország felé vette az útját. Konstantinápolyban csaknem megdördültek miatta az amerikai hajóágyuk. Az amerikai hadihajó, mely osztrák kézből kimentette, New-Yorkba vitte, a hol a nép lelkes tüntetéssel fogadta. Később rendkívül változatos életet élt s ott halt meg a szabadság földön.

— **Házasságkötés az elmúlt hóban.** Az elmúlt hóban házasság kötött ev. ref. 32, róm. kath. 2, izraelita 5, s vegyes 17 esetben. Összesen 56 pár esküdtött örök hűséget egymásnak városunkban az elmúlt hónapban.

— **Kerékpárverseny.** A „Debreczeni Kerékpáros egyesület“ tavaszi pályaversenye úgy mint az előzőekben, az idén is a »Margit« fürdői egyesület pályán július hó 1-én szándékozta rendezni. Amennyiben azonban a debreczeni polgári

társ kerékpáros egyesület időközben azon fázadozott hogy a Miklós utca végén bérelt területen szintén létesíthessen versenypályát egylete tagjainak részére és ezen új pályát f. évi július hó 1-én szándékozik kerékpárversennyel megújítani, a „Debreczeni Kerékpáros egyesületnek“ választmánya a társesületet e törekvésében minden tekintetben támogatni óhajtván, m. hó 31 én tartott választmányi gyűlés határozata értelmében sajátversenyét a Margit fürdői egyesületi versenypályán kedvező időjárás esetén csak július hó 8-án tartja meg.

— **A katonaság köréből.** A katonák kiknek legkellemetlenebb hivataluk van így nyáron, most század és zászlóalj gyakorlatokat végeznek, aztán pedig az ezredösszpontosítások kezdődnek a fegyvergyakorlatokat megelőzőleg, mely az idén szept. 10-ére befejezést nyer. E közben pedig egy kis mellékes foglalkozása is lesz a tényleges altisztek és öregebb katonák egy részének. A védtörvény ugyanis akként rendelkezik, hogy a póttartalékos tanítók és tanárok kiképzése, valamint fegyvergyakorlata minden évben az iskolai szünidő tartama alatt történjék, hogy a tanügy, ez okból semmi hátrányt ne szenvedjen. A póttartalékos tanítók és tanárok folyó évben tartandó kiképzése és fegyvergyakorlatára vonatkozólag már ki is lesz adva a behívási rendelet.

— **Kiesett a bugyelláris.** A bűnügyön tegnap délelőtt egy öreg bácsit ekzekváltak, megbüntették hat koronáig sertéslegeltetés miatt. Nagy morfondirozva szedte elő a lajbi zsebből hounan a pénzt, s fogadkozott hogy nincsen több — egy fia se. Mikor ki-megy egyszerre csak kiesik a zsebéből egy bugyelláris tele bankóval. Botos lelte meg a bevitte a fogalmazó urhoz. Ő mindjárt gyanakodott hogy a gazdáé lehetett az s utána szalasztott egy rendőrt, hogy hívja vissza. Följön az öreg s egykedvűen dugja zsebre a bugyelláris.

— **Lássa, — mondják neki, — hát ha most elveszett volna!**

— **Még csak a kék, hogy a rendőrségen veszzen el a pénz, — morog az öreg.**

— **A rendőrség köréből.** A városi tanács határozata következtében Tóth Sándor r. fogalmazó a mezőrendőr kapitánysághoz, Orosz László pedig a bűnügyi osztályhoz lettek a tegnapi napon áthelyezve.

— **A Petőfi dalkör zászló alapja** részére a Király Juliska gyűjtő ivén a következő adományok folytak be, u. m: ifj. Király Ferencz 2 korona, Király Ferenczné 2 korona, Király László 40 fillér, N. N. 40 fillér, Ács Nagy Ferencz 1 korona, Tiszler 2 korona, Mihályi 60 fillér, Harmathy 60 fillér, Dobos 40 fillér, olvashatatlan 40 fillér, olvashatatlan 1 korona, N. N. 20 fillér, Rácz Mihály 20 fillér, Hoffman és Kronovitz könyvnyomdája 20 fillér, Debreczeni ipar és kereskedelmi bank 2 korona, Geréby Fülöp utódai 2 korona Telegdy K. Lajos utóda 2 korona, Zádor 2 korona, Kovács Lajos 1 korona, olvashatatlan 20 fillér, Bogdány József 1 korona, olvashatatlan 40 fillér, Szabó 1 kor. M. L. 40 fillér, olvashatatlan 1 korona olvashatatlan 80 fillér, Geinigné 30 fillér, Ranunkel Edéné 1 kor. N. N. 20 fill. Sesztina Lajos 2 kor, Dörre Ferenczné 1 kor, Ganofszky Lajos 1, Gebauer Ferencz 1 kor, Kontsek

Géza 1 kor, Csokonai nyomda Lengyel Imre és társai 1. Kernáts Gyula 1 kor. Egri Sámuel és neje 20 fill, Bárdossy Gyula 1 kor. olvashatatlan 1 kor, Csáky 20 fillér, Sebes 20 fillér olvashatatlan 20 fill. Józsa 40 fillér, olvashatatlan 40 fill. Nemes 20 fill. Szinaházy 40 fillér, N. N. 20 fill. olvashatatlan 20 fillér. olvashatatlan 20 fill. Serváry 20 fill. Faragó 20 fill. Kosda 40 fill. olvashatatlan 20 fill. olvashatatlan 20 fill. olvashatatlan 1 kor. Füleky Pál 1 kor. V. Á 40 fillér Orosz Péterné 40 fillér. N. N. 20 fill. Hüse Sándor 1 kor. Montai Barna 40 fill. Szabó Aranka 2 kor. Molnár János 40 fill, Balogh József 40 fill, Rácz Sámuelné 1 kor. Dobieczyk 2 kor, egy valaki 10 fillér. N. N. 60 fillér, Körner Gyula 20 fill, együtt 53 kor, 80 fill. mely összeg az eddigi 1451 kor. 92 fillérhez adatván zászló alapunk kitesz 1504 kor. 72 fillért. Fogadja ugy az igen tisztelt gyűjtő kisasszony, mint az adományozók a dalkör nevében nyilvánított hálás köszönetet. Debreczen 1900 június hó Nagy Ferencz a «Petőfi dalkör» pénztárnoka.

— **A libavásár.** Kolozsvári Mihály-nénak rosszul ütött ki a libavásár. Kihajtotta a ludait ludas pallagra, és árulta, keltek is szépen a libuskák a kis pipék is az öregje is. Már tíz forintja volt a kosárban, mikor elkeltek a libák s ő felkászolódott, hogy hazamenjen, Kérül-fordul, szélylyel néz, s nincs a kosárban a pénz. Kétségbeesik szegény, de hiába, késő, — ütheti bottal a nyomát, a szép fehér koronásoknak. Felment a rendőrségre is panaszkodni, de hát — sehol semmi.

— **Kofaasszonyi bjk.** Egy szélesszáju, piros képű, csoszogó kofaasszony járt tegnap a város házában hogy egy régi ügyesbajos dolgának utánna nézen. A hivatalnok tudtára adta a kofának, hogy az ügye befejezést nyert.

— No hála az egek urának, csak hogy már véget ért, legalább nem kell többet azal galázatoskodnom, — jegyezte meg a kofa s arczán meglátszott, hogy nagyon meg volt elégedve a csinos kifejezés fölött.

Öngyilkos betörő.

— Saját tudósítónktól. —

Vámos Pércs június 1.

Varga Samu, a vámospéresi Varga-család elzüllött fia, betörés útján akart egy kis pénzhez és pálinkához jutni, mely utóbbi iránt különös nagy előszeretettel viseltetett. Hogy tervét végre hajtsa, e napokban éjnek idején álkules segélyével behatolt Rosenfeld Ábrahám kamrájába, ahonnan buzát és pálinkát akart elvinni.

Erre a célra vitt is magával egy tölcseért, egy lopót, egy kulacsot és egy zsákot. Rozenfeld azonban nem aludt olyan mélyen, mint a hogy ezt Varga Samu képzelte, sőt még elég bátor is volt ahhoz, — hogy a kamrában okozott zörgésre kimenjen az udvarra és mert a kamra ajtaját nyitva találta, azt hirtelen bezárta.

Varga Samu már ekkor sorba kóstolgatta a pálinkákat Rozenfeld kamrájában. Vargának sehogysem tetszett, hogy az ajtót reá zárták, de mivel másként nem tudott

szabadulni, könyörgésre fogta a dolgot Rozenfeld azonban már ekkor a dunna alá bujt és csak a cselédjét küldte el a csendőrséghez azzal az izenettel, hogy betörőt fogott a kamrában.

A csendőrök hamarosan meg is jelentek és Varga Samut kiszabadították ugyan Rozenfeld kamrájából, de a betöréshez előkészített szerszámokkal együtt bekisérték a község háza börtönébe. Másnap reggel a csendőrség kiakarta hallgatni Vargát, az éjjeli kaland körülményeire, Varga azonban meggondolta a dolgot s akkorra felakasztotta magát a község ház börtönében.

Színház.

* **Bódi Ella dicsősége.** Mint a *Nyírvidék*-ből olvassuk: K o m j á t h y János, színigazgató, társulatával hétről-hétre sikerrel működik a nyiregyházi színházban. A múlt hét péntekén H u n y a d i L á s z l ó került színpadra, mely alkalommal az estét fényes kiállításal, korrekt zenekar, rendezés és sima előadás jellemezte. *Ez operának legfényesebb csillaga Bódi Ella volt, ki énekművészetéhez tökéletesen simult játékával és minden szereplő fölé emelkedve ragadta el a nyiregyháziakat, mely publikum hozzá hasonló énekművészt még nem hallott.* Igazán örülünk, hogy Bódi Ellát, kinek erőteljesen nyilvánuló zsenialitását mindig gyönyörködve bámultuk — megint magunkénak mondhatjuk nemsokára. Mellette F. K á l l a i L u j z a ragyogtatta tehetségét. K a r a c s teljes hangjával remekelt egész estén át. G a l l y a s i Paulával előadott duettjük elragadó volt, utóbbi énekesnőnek kiemeli kiváló hanganyagát s megjegyzi, hogy már ismeri őt a közönség az előbbi évekből s meggyőződött arról, hogy nem fecserélte azóta idejét s hogy menyire haladt, fényesen bebizonyította H u n y a d i L á s z l ó -ban, melyben a karis precise, hatalmasan énekelt, különösen a templomi jelenetnél kitűnően érvényesült.

TÁVIRATOK.

A burok küzdelme.

London. Junius. 1. (Érkezett este 10 órakor)

Krüger Middleburghban van, hova a kormány áttette a székhelyet. P r e t ó r i a és J o h a n n i s b u r g között csata volt, melynek eredménye még ismeretlen.

London. Jun. 1. Johannesburg megszállása után, Roberts lord proklamációt fog kibocsátani, a melyben megismerteti az angolok szándékait és megállapítja a megadás föltételeit. A harczban részt nem vett lakosságnak és valamennyi burghernek büntetlenséget biztosítanak, kivéve azokat, a kiknek aktív részük volt a háboru előidézésében, a hadműveletek vezetésében az elközlásokban és fosztogatásokban vagy a kik olyan cselekedeteket követtek el, a melyek a civilizált hadviselés elveivel ellenkeznek. A többieknek megengedi, hogy visszatérjenek ültetvényeikre, föltéve, hogy beszoqlaltatják fegyvereiket és megesküsznek hogy nem harcolnak tovább. A magántulajdon

oltalomban részesül, föltéve, hogy angol tulajdont nem sértenek meg. Ha britt tulajdon bünös módon megsértetik, a tetteseket szigoruan megbüntetik, és a hatóságokat, a melyek a tulajdonsértést megengedték felelősségre vonják.

A testvérgyilkos.

Budapest, (A Debr. Hirlap eredeti távirata. Ér. este 11 ó.) Papp Béla, a szatmári testvérgyilkos, az ítélet óta lelkiileg óriási változáson ment át. A szatmári törvényszék tegnap elválasztotta őt feleségétől. Válási ok a halálítélet. Papp Béla idegrendszere tökéletesen meg van bomolva; a börtönben örülesi rohamai vannak. Minden módot megkísérel az öngyilkosságra, de lelki ereje a legegyszerűbb kísérleteknél megtörik.

A czimer sértés.

Budapest, (Jun. 1. (Érk. este 9 óra)

A rendőrség még mindig nagy buzgósággal folytatja a nyomozást, az egyetemi épületben történt czimersértés dolgában, de ezideig semmiféle pozitívum sines még arrol nézve, hogy az alávaló dolgot ki követte el. Az egyetemi ifjuság körében pedig érthető módon nagy izgalom uralkodik, a mely izgalmat csak fokozta a fiatal Goldzieher Vilmos tegnapi öngyilkossága, minthogy hire futott, hogy a szegény fiu azért végezte ki magát, mert azt mondogatták, hogy az a személyleírás, melyet a takarító asszonyok adtak az egyetem épületben járt két gyanus alakról, ráillett a tragikus véget ért ifjura. De a dolog nem így áll és a fiatal Goldzieher végzetes tette semmiféle összefüggésben sem áll a czimersértés ügyével.

A beomlott torony.

Budapest. (A Debr. Hirlap ered. táv. Ér. este 11. ó.) Krassó-Szörény megyében Tergovest községben rémitő szerencsétlenség történt. A gör. keleti egyház ódon és életveszélyesen rozoga templomát restaurálták és a torony lerogyott. 30 munkást temetett maga alá. Öt már meghalt. Tíz haldoklik.

1600 elbocsátott munkás.

Budapest, (Junius 1. Ér. este 8 óra)

Az állami gépgyárban sztrájkoló munkások, miután minden követelésök teljesítését megígérték nekik, csak egy pontban nem, — tudniillik abban, hogy S z á n t ó és B u c h s t a b l e r ellenőroket elhelyezzék, tegnap délelőtt kimentek a gyár elé, abban a hiszemben hogy e pontra nézve is meggyezésre fognak jutni.

Itt azonban azt a meglepő hirt adták nekik tudtukra, hogy valamennyien elvannak bocsátva. — A munkakönyveik az előjárásnál vannak, a pénzzel együtt, a mely még nekik kijár. A gyár semmiféle alkuvásra nem bocsátkozik a munkásokkal, hanem értésökre adta, hogy hétfőn új föltételek lesznek.

A világ minden részéből.

Nagyságához mérten a légy tizenháromszor oly gyorsan tud repülni, mint az ember futni.

Couth Carolinában évente 300 emberölés történik.

1877-ben 10 millió ember halt éhen Indiában, 1897-ben 18 millió.

Spanyolországban évente 3000 óráig van napfény. Angolországban 1400 óráig.

A new yorki Metropolitan közúti vasúti társulat 256 millió utast szállított az elmúlt évben.

Indiában évente egy millió tonna söt termelnek.

Chicagóban egyenruhás rendőröknek nem szabad dohányozni, akár szolgálatban vannak akár nem.

Egy elsőrendű tengeri gőzöt 3 percenél rövidebb idő alatt nem lehet megállítani. Ezen idő alatt egy fél mértföldet tesz meg.

Hogy a jelenlegi indiai éhínség mily óriási méretű, kitűnik abból, hogy az angol kormány közel 5 millió embert foglalkoztat, akik az inségesek dolgát végzik.

Ausztráliában 1800-ban 200 ló volt, 1900-ban 200 ezer van.

New-York városában 1003 templom és 3350 jótékonykezéltű intézet van.

Arábiában 196 millió muzulmán van.

Svédországban a minap halt el egy orgonista, a ki 72 évig egy templomban orgonált.

Apróság.

Hajdan és most.

Bánatosan elhagyottan,
Úl egy jogász mogorván,
Eszébe jut a sok régi
Dinom, dánom a pusztán.

Voltam akkor kulcsár ispán
Jó dolgom volt bizony ott
Szóltam egyet, mindenem volt
És a pénzem nem fogyott.

Itt ebben a nagy városban
Üres beszéd minden tény
„Édes“ „kedves“ csak úgy mondják
Hogyha tele az erszény.

Tündérezu bájos hölgyek
Kacsingatnak nagyon rám
Szólnék oda, de nem merek.
Mert üres a pénztárcám.

Ha nincs pénzem, veszem óráim
S zálogházba csapom be,
Pénzt elköltöm s üres hassal
Nezhetek az egekbe.

Finom időjárás: Mózes Jaiteles-a pózeni
járás egyik bankára, vezetve sógora Butter-
millep Áron által Berlin u'czsán-hirtelen megált
a Jägerstrasse sarkán s az orrát égnék emelve
szippant egyet.

Áron: Kellems szag ez mi? Itt kö-
zelben nevezetesen egy világhíű hentes üz-
let van.

Mózes: Ezrek ugyan virstli szagot, de én
nem tudom Áron (ujra szippant), jobban érzem
a pénz szagot.

Áron: Istenem, mily finom orrod van!
Közelben van az „Országos Hitelbank.“

CSARNOK.

Romba dönt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás. 64.

Thorndyke Helén a kijelölt szobába tá-
vozott és Darcy Norina csöngtetett kint vára-
kozó komornájának,

— Vezesse fel mr Thorndykét.

Lőrincz könnyedén haladt fel a lépcsőn
és belépett. Norina felemelkedett ülőhelyéről,
hogy elébe menjen. Csinos salonöltözetben,
elpirult arcuzal, szemei az izgatottságtól tü-
zelve lépett a szobába. Talán azon időben,
midőn Norina még imádtá őt, sem volt ily
szép kinézése mint most.

Norina kissé mosolygott önmagán, hogy
egy pinalatra visszahozta omlékébe multját.
Oh, mily régen mult időnek tetszet már az
előte! És ezen csinos, szivtelen feslet ember
miatt lézet ő csak nem a halál kapujáig.

— Norina!

Megraagadta kezeivel a Norina által
előbe nyújtott kicsiny, gyémántoktól ragyogó
kezeckét, hangja és szemei egész köteteket
látszóttak beszélni.

— Jó estét mr. Thorndyke! Sziveskedjék
helyet foglalni! Felette fagyos szeptemberi
delután van ma, nemde?

Norina kellemesen ereszkedett székébe.
és a reá özőnlő gázfény szépségét a legelő-
nyösebben tünsete föl. Kezét igyekezett a
Lőrinczéből megszabadítani, melyet még
mindig erősen tartot s nem eresztett el.

— Nem, Norina, engedje kezét nálam
Oh kedvesem, gondolja meg, hogy e kéz
egykor egészen az enyém volt. Norina, Norina,
terdeimen esedezem; bocsásson meg nekem a
multért!

Lőrincz valéban térdegre esett, s Notina
kezeit csókjaival halmozá el. Ez nem volt
szinészieskedés, — ez elvakított férfi komolyan
gondolt mindent, a mit eselekedett.

— Bocsásson meg, Norina. Tudom hogy
igazolhatatlan bünt követtem el irányában;
azemben ha tudná, hogy menyit kellett szen-
vednem, — hogy a bünömre való visszaemlé-
kezés mennyire nyomorultá tevő egész éle-
temet — hogy fájdalmamat elfojtsam, miként
fordultam a borhoz és kártyaasztalhoz — és

— És a Holmes Helénnel való házasság-
hoz. Oh én mindent tudok, mr. Thorndyke.
Kérem, álljon fel ön, Lovagias férfiak oapja-
inkban többé már nem berulnak térdre, mint
a színházban. Keljen fel ön, mr. Thorndyke,
eressze szabadon kezemet és foglaljon helyet,
mint egy okos teremtmény.

— Mint egy okos teremtmény, ismétlé ő.
Aisszotérte óta megszüntem okos lenni. Örül-
ségem, Norina, hogy önt szeressem, úgy, mint
ezelőtt egy nőt soha egész életemben nem
szerettem.

Norina nevetett s legyezte magát.
— Tisztelt mr. Thorndyke, én nagyon
jól emlékezem, hogy négy évvel ezelőtt, ösme-
retségünk napjában mily merő bolod voltam.

Hanem ennek már négy eztendeje, és én
tudom — bocsásson meg ha kimondom, hogy
Thorndyke Lőrincznek kitűnő képzelőtehet-
sége van. Szeretném tudni, hogy életében
Thorndyke Lőrincz hány nőnek tett szerelmi
vallomást?

— Kegyed nem hisz nekem?

— Nem.

— Norina, eszküszöm —
— Hallgasson, ne mondjon hamis esküt.

Ez volt az, mit ön ma este nekem mondani
szándékozott, mr. Thorndyke?

— Ez, és még sokkal több ha kegyed
meg akar hallgatni, mondá Thorndyke. Hogy
mennyire megbántam teljes szivemből a mult-
tat, azt senki nem tudja. Én elhagytam
kegyedet — oh ég! Ime tehát most itt ülök

és csodálkozom saját esztelenségemen és az
egész időn keresztül csupán csak kegyedet
szerettem, kivüle senkit e földön. Holmes
Helént nőül vevém — igen, nem tagadhatom,
de mit tettem volna? Én hozzá voltam fűzve,
ő szeretett engem és mi így keltünk egybe.
Egy félelmes végzet rejlik e dologban. A mig
én Helénnel az oltárnál térdeltem, azalatt
egész szivem kegyednél volt. Meg kell val-
lanom, vessen meg bár még jobban, mint azt
eddig tevő — én Helént örökségé végett vet-
tem nőül és mert mr. Darcy nem volt szabad-
n eszertennem. Egy ily módo nyert vagyon
nem hozhatott boldogságot. Elfutottam a ház-
ból, el kegyed elől, hogy lelkifurdalásaimat és
a szerelemre való visszaemlékezésemet az
ivásban elfojtsam, Igy állott elő a szegénység.
Én könnyelmű vtlék. Hogy kegyed él-e, vagy
meghalt, arról tudomásom nem volt, de nem
is volt bátorságom aztán kérdészködni.
(Folyt. köv.)

Czukrázda

elegánsan berendezve a főváros
legélénkebb utvonalaán, mely
egy helyen már 10 év óta fen-
áll napi 30—35 frt. biztos áru-
lással minden áron eladó. A
kinek pár 100 forintja van
egész életére biztos existenciát
szerezhet magának, Mert csu-
pán a berendezés testvérek kö-
zött megér 1000 frtot. Czim a
kiadóhivatalban.

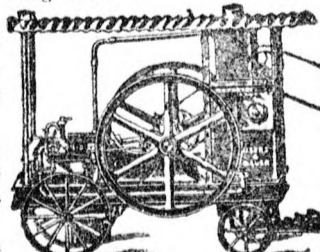
Ki akar sok pénzt?

Havonként minden risikó nélkül
becsülettel 1000 korona ke-
reshető. Megkeresés intézendő M. S
Annoncen Bureau Ernst Wagner,
Leipzig-Lindenau czim alatt azon-
nal beküldendő.

BENZINMOTOROK és BENZINLOKO MOBILOK

villa mos gyújtása és ventil kormányzattal
ipari és gazdasági czelokra, valamint vil-
lamos világításra.

Leg-
bizto-
sabb
és
legol-
csóbb
hajtó-
erő.

Gázmotorok legjobb és legczélse-
rűbszerkezettel. Leg-
messzebb menő jótálások. Előnyös feltételek
épes árjegyzékek, valamint részletes költ-
ségvetések kíván- tra ingyen.

OSERS és BAUER
gáz- és benzinmotorgyár és vasöntöde.
Vezérk'pviseleség és raktár
DÉNESB. Budapest, VI. Podma-
uiczky-u. 59.

GUMMI
és
halhólyag
elsőrangú orvosi tekintélyek szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan övszer urak és hölgyek számára. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:
KELETI J.
cs. és kir. szab. orvos sebészeti mű és kőműves gyáros.
Budapest, IV. Koronaherezeg-u. 17. Alapított 1873

Arak tucatonként eredeti párisi csomagolásban;
Gummi és halhólyag elsőrendű gyártmány 1.— 8.— frtig
Capottes americans (rövid) 2.— 5.— "
Suspensorium 0.60 3.— "
Párisi női szivacska (Safety-Sponges) 2.— 6.— "
Irrigator teljesen felszerelve 1.80 5.— "
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Mezinga tanár szerint 1.80 2.50 "
„Diana-öv” szab. havibaj elleni köt. 3.50 5.— "
(minden hölgynek nélkülözhetetlen.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

Az Andaházi Szilági intézetben 10 növendék és a neveő, tehát 11 egyén részére f. 1900 évi szeptember hó 5-től kezdve adandó élelmezésre árlejtést hirdetek.

A kosznak reggel kávéból vagy tejből, — úgy amint azt az intézeti gondnokság rendeli, — délben három, estve egy tál ételből kell állania, a legnagyobb gond fordítván arra, hogy az ételek kellő változatosságban, mennyiségben és minőségben állitassanak ki.

A jelentkezések f. évi június 7-ig alulírott gondnoknál adandók be következőleg felszerelve:

a., 400 korona biztosítéki összeg készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban;

b., egy heti, kötelezőleg betartandó déli és estveli étlap;

c., okvetetlenül jelzendő, hogy a jelentkező egy kosznak egy napra való ellátását mennyiért vállalja el?

A megkötendő szerződés egy iskolai évre, vagyis 1901 június 30-ig szól, de meg nem felelő élelmezés esetén az intézeti gondnokság által időközben is bármikor felbontható. Valamely növendéknek egy heti időn túl kimaradása esetén, érette élelmezési díj nem fizetetik. Az élelmezési díjat intézeti nevelői előleges ellenjegyzés mellett s a gondnok utalványára, a debreczeni főiskolai pénztár, utólag fizeti ki.

Debreczen, 1900. május 28.

Csiky Lajos.

Audaházy Szilági intézeti gondnok.

Gyors és biztos segély gyomor betegségek és azok utóbajaiban!

A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralaktrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbőgő t. hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgöresőt, vértolulást hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híresé vált háziszser. **lűveg 50 kr. kettős lűveg 1 frt. Postán 20 krral drágább**

Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyulladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyulladásánál, tejrekedés- és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyedséknél, továbbá körömgennyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holt-tetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt. **Dobozban 35 kr-ával. Postán 6 krral drágább.**

Figyelmetetés Mindenki csak az eredeti készítményt és kérje a prágai Fragner B. gyógyszer-tárától és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek véljegy legyen; a prágai hűsítő kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletes védjegy. A ki egy utánást talál és nekem bejelenti, díjat kap.

Ellismerő levelek ezrel rendelkezésre állnak
Raktárak Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tárában. **EGGER A.** gyógyszer-tárában DEBRECZENBEN kaphatók
Dr. ROTSCHEK V. EMIL és **MIHALOVITS ISTVÁN** gyógyszerészeknél.
Főraktár **FRAGNER B.** cs. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógyszer-tára a készítőnél Prágában a Spornert-utca sarkán 203. szám

Szőlőművelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek beteckendezéséhez

valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és tormács teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

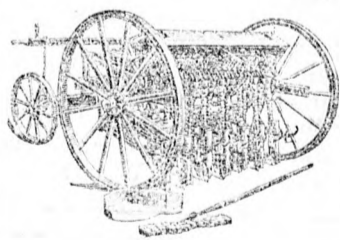
szabadalmazott

önműködő

úgy hordozható, mint kocsi szerelt

„SYPHONIA“

fecskeendői, a legjobbnak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknél már sok ezerre menő példánya van alkalmazásba és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA,”

(tolóvetőkerék-rendszer vetőgépei.)

Mindennemű mag-és különböző magmennyiség számára, váltó kerekek nélkül, dombon avagy síkon, legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki

A lehető legújabb munka, idő és pénzmegtakarítását teszik lehetővé. Különlegességeket szén és szalmaprések-kézi használatra kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

BÉCS II. Taborstrasse 71.

több mint 400 arany-és bronz éremmel kitüntetve

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra küldetnek. Képviselek és ismételadók alkalmaztatnak

Biztos kereset

kinálkozik jó beszélőké
pességgel bíró tisztessé-
ges személyek, kik
állandó lakhelyükön az
1883. évi XXXI. törv.-
cz. értelmében sors-
jegyeknek, állampapi-
roknak részletfizetésre
való eladásával foglal-
kozni kívánnak.

„MERKUR”
váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST
Arany- János-
utca 31.

**Készpénz kölcsön
földbirtokokra.**

a valódi becsérték háromnegyed
részeig 15 - 60 évi törlesztésre, 3
és 1/2 - 4 százalékos kamattal. Bir-
tokosföldmondhat bármikor, pénz
intézet ellenben nem.

Lebonyolítás két hét alatt.

Konvertálás bínyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és
kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

**Dr. LENGIEL
nyirfa-
balzsam**

kir. szabad. Svédhonra
Már magában véve azon nő
vényi nedv, amely a nyirfa-
ból kifolyik, ha annak tör-
zsét megfúrjuk, emberemlé-
kezet óta mint a legkitű-
nőbb szépitőszert volt isme-
retes, ha azonban ezer nedv a feltaláló utasi
tásei szerint balzsammá alakítatik át, csak
akkor nyer ugyszólván csodálatos hatást. Ha
este megkenjük vele az arczot vagy más bőr-
részeket, már másnap csaknem észrevétlenül
pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal
fehérré és gyöngéddé válik.

Ezen balzsam kisimítja az arczon a ráncokat
és hímőhelyeket, ifju arczszínt, a bőrnek fe-
hérsége, gyöngédséget és üdeseget kölcsönöz
a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és anyajegyeket, orvörösséget, bő-
rrakást s a bőr minden egyéb tisztatlanságát.
Ára egy korsónak használati utasítással 3 ko-
rona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.
A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzer-
válására ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr.
Lengiel-féle.

Opo-krém
használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.
a legalkalmasabb
hygienikus szappan,
mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivatva
van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára
1 kor. 20 fillér.

**Főraktár Magyarország részére: TÖRÖK JÓ-
ZSEF gyógyszerár Budapest Király u. 12.**

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?
pattanás vagy lármis folt az arczán, az
használja a teljesen ártalmatlan **Rozsnyay**
fele világhírű

Serail-arczkenőcsöt,
mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztá-
vá és üdévé teszi. Egy tégely ára 1.40
fill. Egy kis tégely ára 70 fill. **Serail-
szappan** egy drb. 70 fill., **Serail-hőlgypyer**
egy doboz 1.40 fill. Kitűnő és valódi **Epe-
szappan** egy drb. 80 fill.

A t. ez. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett
céldjeggyel vannak ellátva, mely az nradí szahadságszobrot ábrázolja.

Kapható: Rozsnyay Máttyás gyógytárában Arad Szabadságt.
valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

**Idegesség,
vérszegénység**
és az ebből származó bajok ellen legbiz-
tcsabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,
mely saját termésű ménési édes borral
készítve, hatásában minden hasonló ké-
szítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor.
10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.

Zacherlin

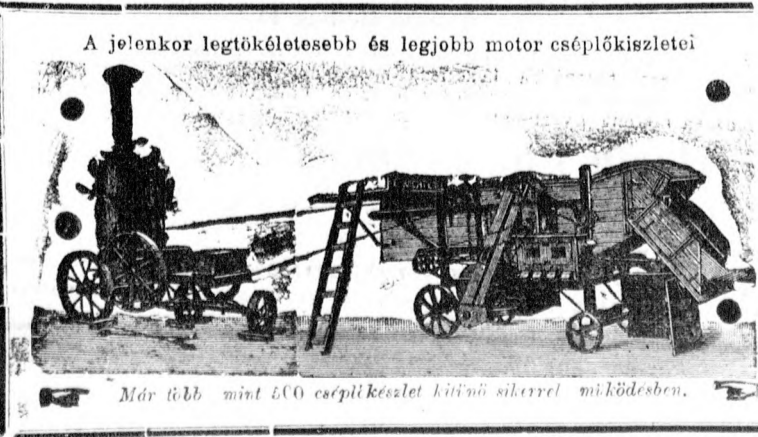
ZACHERLIN
gegen alle
Infecten

[Nem
papir-töl-
tsérekben!]

Kizárólag valódi üvegekben.
Ez a
valódi, felümulhatatlan, gyékres segítőszert mindenféle élődi féreg ellen

Karlsruhe, Reich Friedr. Heidelberg : Eberhard Wilh Durmersheim ; Haitz Aug. Mühlburg ; Holzwarth G.
Debreczenben Balogh Gyula, Békés Emil, Csanak József, Csicsó Lajos, Czeglédi
Józsefné, Deutsch Lajos, Félégyházy János, Franciscs és Jóna Fritsch Károly, Ganofszy
Lajos, Geréby Fülöp, Havas József, Jánossy Béla, Klein Bernát, Kontsek Géza, Kovács
Mihály, Leidenfrost Armin, Lusztig K., Mayer József, Parti Ferencz, Riekl József, ifj. Kósa
Lajos, Rozenfeld R. Rosenthal Dániel, Róth Antal, Róth Ignác, Szabó Zsigmond, Szent-
Királyi-Tivadar, Teray József, Tóth Kálmán, Váray János. Berettyó Ujfalu : Ifj. Weiszber-
ger Ignác. Er Mihályfalva : Grozs Hermann Lévy Vincze, Polák Moritz. H. Bősörmeny : Ge-
münbeck József, Kurländer Gyula. Hajdu Nánás Slachta. Hajdu Szoboszló : Körner Béla.
Tiszafüred Schörsz Jakab Weiszman Izrael

A jelenkor legtekélyesebb és legjobb motor cséplőkiszletei

Már több mint 500 cséplőkészlet kitűnő sikerrel működésben.

1895., 1896., 1897., 1898., 1899. évben 32 első díjjal kitüntetve.

**Elő presznici Gazdasági Gép- és Motorgyár,
Wichterle F.**

Magyarországi vezérképviselő : **KÁLLAI LAJOS.**
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 50. szám

Ajánlja legújabb hírneves szabadalmazott, teljesen szikramentes
motor-cséplőkészleteit

keletés tisztítóval, dízotekindzó és a legújászerűbb lökereküveléssel; olcsó árak és kedvező
fizetési feltételek mellett. Nagy munkaképességeért és legmegbízhatóbb tartós szerkeze-
teért teljes jólléts. Legolcsóbb üzemeltetés az összes létező motorgépek között. Csi-
mekkel szivesen szolgálunk, hol a gépek működésben is megtekinthetők. Motorkészle-
teink egyéb gazdasági gépeink megtekinthetők nagyszabású telephelyünkön VI., Gyár-utca 50., hol
üzemben bemutattnak.